Svenska med didaktisk inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, I

Swedish for Teachers Working in Grades 4 to 6, I

15 högskolepoäng
15 credits

Ladokkod: C46S20
Version: 8.1
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2022-06-20
Gäller från: HT 2022

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska (G1N), Svenskämnets didaktik (G1N)
Utbildningsområde: Undervisning 63%, Verksamhetsförlagd utbildning 37%
Ämnesgrupp: Svenska/Nordiska Språk
Förkunskapskrav: Godkänt resultat från tidigare terminers VFU inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, 240 hp.
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen har två parallella fokus. Dels ska studenten genom fördjupade ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska studier öka sin beredskap att undervisa i svenska. Dels ska studenten utveckla sin förmåga att skapa stimulerande lärandemiljöer för elever med fokus på måluppfyllelse. En inkluderande undervisning och användningen av estetiska uttrycksformer i lärandesammanhang betonas. Verksamhetsförlagd utbildning ger studenten möjlighet att utvecklas i yrkesrollen och tillämpa ett reflekterande förhållningssätt.
Svenskundervisningen studeras utifrån genusperspektiv samt historiskt och flerspråkigt perspektiv. I kursen fokuseras aktuell forskning gällande teorier kring läs- och skrivutveckling, och hur insatser kan göras för elever med läs- och skrivsvårigheter. Det svenska språksystemet studeras utifrån ett funktionellt perspektiv, och barnlitteraturens betydelse för språkutvecklingen behandlas. Användandet av digitala redskap och multimodala erfarenheter belyses som en viktig utgångspunkt för att skapa kreativa och utmanande språkliga miljöer för alla elever.
Kursen ger en introduktion till litteraturvetenskapliga begrepp för analys av skönlitteratur och till litteraturdidaktiska metoder för arbete med skönlitteratur i skolan. Vidare studeras berättande text och olika skrivdidaktiska teorier och modeller. Vikt läggs även vid studentens egen skrivprocess och muntliga framställning inbegripet responsarbete. De nordiska språkens uppbyggnad samt de nationella minoritetsspråkens ställning lyfts också i kursen.

Mål

Studenten skall efter kursen kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse
1.1 redogöra för innehållet i de nationella styrdokumenten som är relevant för svenskämnet i årskurs 4-6 och för hur synen på svenskämnet har förändrats över tid
1.2 beskriva kunskapsinnehåll samt kravnivåer gällande de nationella proven i svenska samt didaktiskt reflektera över dessa
1.3 visa kunskaper om de nordiska språkens uppbyggnad samt redogöra för de nationella minoritetsspråken och deras ställning i samhället
1.4 visa grundläggande kunskaper om läs- och skrivinlärning samt läs- och skrivsvårigheter och synliggöra vikten av att välja stöd och förebyggande åtgärder utifrån varje elevs behov
1.5 redogöra för hur det svenska språket är uppbyggt och fungerar avseende fonologi, morfologi, ordklasser och semantik samt hur dessa områden kan appliceras i undervisningssammanhang för elever i grundskolans mellanår
1.6 redogöra för hur berättande texter kan utnyttjas för främjande av alla elevers läs- och skrivutveckling utifrån svenskämnesdidaktisk forskning samt exemplifiera hur sådan undervisning kan planeras
1.7 beskriva olika möjligheter att tillvarata elevers erfarenhet i undervisningen samt exemplifiera hur digitala redskap, estetiska uttrycksformer och ämnesöverskridande arbetssätt kan användas för att stimulera och utveckla elevers läs- och skrivutveckling

2. Färdighet och förmåga
2.1 analysera andras text till innehåll och form samt ge respons
2.2 använda en grundläggande litteraturvetenskaplig terminologi vid analys och samtal kring skönlitterära texter samt utifrån ett historiskt, lingvistiskt, estetiskt, ideologiskt och interkulturellt perspektiv kritiskt reflektera över hur text producerar mening
2.3 i samråd med VFU-lärare och med stöd i didaktisk forskning samt utifrån relevanta styrdokument, formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i svenska med fokus på måluppfyllelse för alla elever
2.4 bedöma elevtexter och genomföra samtal gällande barns läs- och skrivutveckling samt analysera och utvärdera denna utveckling utifrån forskningsbaserade bedömningsverktyg med fokus på progression och utveckling
2.5 använda digitala redskap i undervisningen
2.6 i mötet med elever och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk
2.7 tillämpa grammatisk kunskap och terminologi i studium av elevtexter
2.8 identifiera och jämföra kännetecken och typiska drag för berättande text
2.9 producera egna texter inom den berättande texttypen, där språk och struktur uppfyller krav på såväl skriftspråklig korrekthet som anpassning till texttyp och kontext
2.10 använda ett adekvat svenskdidaktiskt yrkesspråk och korrekt svenska i skrift
2.11 använda ett adekvat svenskdidaktiskt yrkesspråk och korrekt svenska i talat språk

3. Värderingssätt och förhållningssätt
3.1 problematisera dagens mångkulturella skola utifrån perspektiven kön, genus, klass och etnicitet samt synliggöra möjligheter att möta elever inom ramarna för en inkluderande undervisning

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:

- föreläsningar
- workshops
- seminarier
- studiegruppsarbeten
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(TE01) Språkkunskap
Det svenska språksystemet, individuell skriftlig tentamen
Lärandemål: 1.1, 1.3, 1.5, 2.7, 2.10
Högskolepoäng: 3,5
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE02) Specialpedagogiskt perspektiv
Läsning och skrivning från ett specialpedagogiskt perspektiv, seminarium
Lärandemål: 1.4, 2.10, 2.11, 3.1
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ01) Texttolkning
Workshop
Lärandemål: 2.2, 2.11
Högskolepoäng: 0,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN01) Tematiskt arbete
Skriftlig gruppinlämning, muntlig gruppresentation
Lärandemål 1.7, 2.5, 2.10, 2.11, 3.1
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ02) Ljud- och musiksaga
Workshop och inlämning
Lärandemål: 1.7
Högskolepoäng: 0,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN02) Att skriva berättande text
Enskild skriftlig inlämning
Lärandemål: 2.8, 2.9
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN03) VFU-uppgift Didaktisk planering
Enskild skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.6, 2.3, 2.6, 2.10
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN04) VFU-uppgift Bedömning av elevers läsutveckling
Enskild skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.10
Högskolepoäng: 2,5
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN05) VFU-uppgift Videorespons av elevtexter
Workshop och enskild skriftlig inlämning
Lärandemål: 2.1, 2.5, 2.6, 2.10, 2.11
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN06) Studiegruppsarbete
Skriftliga gruppinlämningar
Lärandemål: 1.3, 1.4, 2.10
Högskolepoäng: 0,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ03) VFU
Verksamhetsförlagd utbildning med närvaro och omdöme
Lärandemål: 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.10, 2.11
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Det maximala antalet examinationstillfällen för varje examination i kursen är 5. Ett förbrukat examinationstillfälle är en examination där studenten har fått betyg (U/G/VG).

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100 % närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevers säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Bergh Nestlog, E. & Danielsson, K. (2020). *Textskapande i grundskolan: Utveckla funktionella skrivpraktiker*. Lund: Studentlitteratur. kapitel 2, 3 samt s. 61-68 (47 s)

Boglind, A. & Nordenstam, A. (2016). *Från fabler till manga 1: litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barn- och ungdomslitteratur.* 1. uppl. Malmö: Gleerups, kap. 1, 2, 8 (71 s.).

Einarsson, J. (2009). *Språksociologi.* 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur, kap. 1, 2, 4, 5 (94 s.).

Eriksson, J., Grönvall Fransson, C., & Johansson, A. K. (2017). *Kreativ grammatikundervisning : från förskoleklass till åk 6.* 2. uppl. Gustavsberg: Columbus förlag, s. 5-210. (206 s.).

Hoel, T. L. (2001). *Skriva och samtala Lärande genom responsgrupper.* Lund: Studentlitteratur. (278 s.).

Jacobson, C. (2006). Hur kan vi se på läs- och skrivsvårigheter? *Dyslexi: aktuellt om läs- och skrivsvårigheter,* (4) (7 s.).

Johansson, B. & Sandell Ring, A. (2019). *Låt språket bära: genrepedagogik i praktiken.* Upplaga 5. Kap. 1-5. Stockholm: Hallgren & Fallgren (94 s.).

Kommentarmaterial till kursplanen i svenska - Grundskolan (2022). Stockholm: Skolverket. (32 s.).

Liberg, C. (2019). Svenskämnets framväxt. I Liberg, C. & Smidt, J. (red.) *Att bli lärare i svenska*. Stockholm: Liber, ss. 15-28 (14 s.).

Lundberg, I. (2010). *Läsningens psykologi och pedagogik.* 1. utg. Stockholm: Natur & kultur (189 s.).

Lundin, K. (2019). *Språkets byggstenar. Grammatik och textarbete för lärarstuderande F-6*. Lund: Studentlitteratur, (utdrag, ca 20 s.).

Lundin, K., Linnér, B. (2013). Språkvård för språkutveckling: språk, språknormer och elevspråkbruk ur ett utbildningsperspektiv. *Språk & stil,* vol. 23, ss. 31-58. ISSN: 1101-1165. (28 s.).

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22 (2022). Stockholm: Skolverket (utdrag, ca 20 s.).

Martinsson, B. (2019). Svenskämnet och läsningen av skönlitteratur. I Liberg, C. & Smidt, J. (red.) *Att bli lärare i svenska.* Stockholm: Liber, ss. 31-42 (12 s.).

Modell för utredning av läs- och skrivsvårigheter (2012). Stockholm: Svenska dyslexiföreningen. (12 s.).

Nya språket lyfter!: bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6. Rev. uppl. (2016). Stockholm: Skolverket. (111 s.).

Westman, M. & Smidt, J. Svenskan och dess grannspråk. I Liberg, C. & Smidt, J. (red.) *Att bli lärare i svenska.* Stockholm: Liber, ss. 159-171 (13 s.)

Wolf, L. (2008). *Läsaren som textskapare [Elektronisk resurs].* Lund: Studentlitteratur. (202 s.).

Ytterligare litteratur tillkommer enligt lärarens anvisningar (ca 200 s.).

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, 240 hp.